

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Supplementary Examination: March/April-2023

**Education (Optional) Paper-V
EDUO5: Pedagogy**

**Day and Date: Tuesday, 04/07/2023
Time: 3.00 PM To 5.00 PM**

Total Marks: 60

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 ----- method has a great contribution in keeping religion, culture, history and geography alive.
a) Demonstration b) Lecture c) Storytelling d) Problem solving
- 2 Science subject requires----- method.
a) Demonstration b) Lecture c) Storytelling d) Problem solving
- 3 The explanation which is given to present the information, events, incidents, principles of a subject to the students is called----.
a) Lecture b) Demonstration c) Problem solving d) Inductive
- 4 A sequential verbal description of experiences is-----
a) Lecture b) Storytelling c) Demonstration d) Problem Solving
- 5 Linguistics is very essential for the ---- method.
a) Lecture b) Demonstration c) Problem Solving d) Storytelling
- 6 By imparting knowledge it—
a) Decreases b) Increases c) Decreases d) Understands
- 7 Education at the college level is of the type.
a) Formal b) Free c) Casual d) Informal
- 8 The aims of education are-----
a) Temporary b) Long term c) Short term d) Intangible
- 9 Teaching requires ----- for direction.
a) More labor b) More planning c) More study d) More money
- 10 At the beginning of the year before starting the teaching, the teacher has to do ---- plan.
a) Components b) Annual c) Lessons d) Evaluation
- 11 The student gets hands-on learning experience through the ---- method.
a) Lecture b) Narrative c) Story d) Project
- 12 Problem Solving Methodology is formulated by-----
a) John Dewey b) Kilpatrick c) Armstrong d) Kohler

- 13 Working together to achieve a common goal means----- .
 a) Models of teaching b) Teaching methods c) Approaches d) Cooperative learning
- 14 Participation of both teacher and students is important in ---- method.
 a) Discussion b) Narration c) Story d) Lecture
- 15 Teaching is not a ----- process.
 a) Conscious b) Life oriented c) Inspirational d) Boring

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Essentials of Effective Lectures
- 2 Merits of Storytelling Method
- 3 Teacher is a good planner
- 4 Planning of extracurricular activities

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Write the essentials for effective demonstration.
- 2 What factors needs a teacher to be a good planner?
- 3 Qualities of a good teacher
- 4 Teacher -student relationship

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain the nature of the problem solving method and describe its steps.
- 2 Explain the statement that a teacher is a friend, guide and philosopher of students

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 धर्म, संस्कृती, इतिहास आणि भूगोल जिवंत ठेवण्यात ----- पद्धतीचे मोठे योगदान आहे.
 अ) दिग्दर्शन ब) व्याख्यान क) कथाकथन ड) समस्यानिराकरण
- 2 विज्ञान विषयासाठी----- पद्धती आवश्यक आहे.
 अ) दिग्दर्शन ब) व्याख्यान क) कथाकथन ड) समस्या निराकरण
- 3 एखाद्या विषयातील माहिती, घटना, प्रसंग, तत्वे विद्यार्थ्यांसमोर मांडण्यासाठी जे स्पष्टीकरण दिले जाते त्यास----- म्हणतात.
 अ) व्याख्यान ब) दिग्दर्शन क) समस्या निराकरण ड) उदगामी
- 4 अनुभवांचे क्रमवार शाब्दिक वर्णन म्हणजे-----
 अ) व्याख्यान ब) कथाकथन क) दिग्दर्शन ड) समस्या निराकरण
- 5 भाषाप्रभुत्व ही बाब----- पद्धतीसाठी अत्यंत आवश्यक आहे.
 अ) व्याख्यान ब) दिग्दर्शन क) समस्या निराकरण ड) कथाकथन
- 6 ज्ञान दिल्याने ते---
 अ) कमी होते ब) वाढते क) वजा होते ड) समजते

- 7 महाविद्यालय स्तरावर घेतले जाणारे शिक्षण----- प्रकारचे असते.
अ)औपचारिक ब)मुक्त क)सहज ड)अनौपचारिक
- 8 शिक्षणाची ध्येये---- असतात.
अ)तात्पुरती ब)दीर्घकालीन क)अल्पकालीन ड)अमूर्त
- 9 अध्यापनाला दिशा प्राप्त होण्यासाठी----- गरज आहे.
अ)अधिक श्रमांची ब)अधिक नियोजनाची क)अधिक अभ्यासाची ड)अधिक पैशांची
- 10 अध्यापनाला सुरुवात करण्यापूर्वी वर्षाच्या सुरुवातीला शिक्षकाला----- नियोजन करावे लागते.
अ)घटक ब)वार्षिक क) पाठ ड) मूल्यमापन
- 11 विद्यार्थ्यांला कृतीतून प्रत्यक्ष शिकण्याचा अनुभव----- पद्धतीमुळे मिळतो.
अ) व्याख्यान ब) कथन क) गोष्ट ड) प्रकल्प
- 12 समस्या निराकरण पद्धतीची मांडणी----- यांनी केली आहे.
अ) जॉन ड्यूई ब) किलपॅट्रिक क) आर्मस्ट्रॉंग ड) कोहलर
- 13 समान ध्येय साध्य करण्यासाठी एकत्रित कार्य करणे म्हणजे----- होय.
अ) अध्यापनाची प्रतिमाने ब) अध्यापन पद्धती क) उपागम ड) सहकार्ययुक्त अध्ययन
- 14 शिक्षक व विद्यार्थी दोघांच्या सहभागाला----- पद्धतीमध्ये महत्त्व आहे.
अ) चर्चा ब) कथन क) गोष्ट ड) व्याख्यान
- 15 अध्यापन ही ----- स्वरूपाची प्रक्रिया नाही.
अ) सचेतन ब) जीवनाभिमुख क) प्रेरणादायी ड) कंटाळवाणी

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 प्रभावी व्याख्यानासाठी आवश्यक बाबी
- 2 कथाकथन पद्धतीचे गुण
- 3 शिक्षक एक चांगला नियोजक
- 4 अभ्यासेतर कार्यक्रमांचे नियोजन

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 प्रभावी दिग्दर्शनासाठी आवश्यक बाबी लिहा.
- 2 एक चांगला नियोजक म्हणून शिक्षकाला कोणत्या बाबींची आवश्यकता आहे
- 3 चांगल्या शिक्षकाची गुणवैशिष्ट्ये
- 4 शिक्षक -विद्यार्थी संबंध

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 समस्या निराकरण पद्धतीचे स्वरूप स्पष्ट करून तिच्या पायऱ्यांचे वर्णन करा.
- 2 शिक्षक हा विद्यार्थ्यांचा मित्र, मार्गदर्शक व तत्ववेत्ता असतो हे विधान सोदाहरण स्पष्ट करा

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Supplementary Examination: March/April-2023

Education (Optional) Paper-V

EDUO5: Pedagogy

Day and Date: Tuesday, 04/07/2023

Total Marks: 60

Time: 3.00 PM To 5.00 PM

Q.1.खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 धर्म,संस्कृती,इतिहास आणि भूगोल जिवंत ठेवण्यात ----- पद्धतीचे मोठे योगदान आहे.

अ) दिग्दर्शन ब) व्याख्यान क) कथाकथन ड) समस्यानिराकरण

Option 3

2 विज्ञान विषयासाठी----- पद्धती आवश्यक आहे.

अ)दिग्दर्शन ब) व्याख्यान क)कथाकथन ड) समस्या निराकरण

Option 1

3 एखाद्या विषयातील माहिती, घटना,प्रसंग, तत्वे विद्यार्थ्यांसमोर मांडण्यासाठी जे स्पष्टीकरण दिले जाते त्यास----- म्हणतात.

अ)व्याख्यान ब) दिग्दर्शन क)समस्या निराकरण ड)उदगामी

Option 1

4 अनुभवांचे क्रमवार शाब्दिक वर्णन म्हणजे-----

अ)व्याख्यान ब) कथाकथन क)दिग्दर्शन ड)समस्या निराकरण

Option 2

5 भाषाप्रभुत्व ही बाब----- पद्धतीसाठी अत्यंत आवश्यक आहे.

अ) व्याख्यान ब) दिग्दर्शन क) समस्या निराकरण ड) कथाकथन

Option 1

6 ज्ञान दिल्याने ते---

अ)कमी होते ब)वाढते क) वजा होते ड)समजते

Option 2

7 महाविद्यालय स्तरावर घेतले जाणारे शिक्षण----- प्रकारचे असते.

अ)औपचारिक ब)मुक्त क)सहज ड)अनौपचारिक

Option 1

8 शिक्षणाची ध्येये---- असतात.

अ)तात्पुरती ब)दीर्घकालीन क)अल्पकालीन ड)अमूर्त

Option 2

9 अध्यापनाला दिशा प्राप्त होण्यासाठी----- गरज आहे.

अ)अधिक श्रमांची ब)अधिक नियोजनाची क)अधिक अभ्यासाची ड)अधिक पैशांची

Option 2

10 अध्यापनाला सुरुवात करण्यापूर्वी वर्षाच्या सुरुवातीला शिक्षकाला----- नियोजन करावे लागते.

अ)घटक ब) वार्षिक क) पाठ ड) मूल्यमापन

Option 2

11 विद्यार्थ्यांला कृतीतून प्रत्यक्ष शिकण्याचा अनुभव----- पद्धतीमुळे मिळतो.

अ) व्याख्यान ब) कथन क) गोष्ट ड) प्रकल्प

Option 4

12 समस्या निराकरण पद्धतीची मांडणी----- यांनी केली आहे.

अ) जॉन ड्यूई ब) किलपॅट्रिक क) आर्मस्ट्रॉंग ड) कोहलर

Option 1

13 समान ध्येय साध्य करण्यासाठी एकत्रित कार्य करणे म्हणजे----- होय.

अ) अध्यापनाची प्रतिमाने ब) अध्यापन पद्धती क) उपागम ड) सहकार्ययुक्त अध्ययन

Option 4

14 शिक्षक व विद्यार्थी दोघांच्या सहभागाला----- पद्धतीमध्ये महत्त्व आहे.

अ) चर्चा ब) कथन क) गोष्ट ड) व्याख्यान

Option 1

15 अध्यापन ही ----- स्वरूपाची प्रक्रिया नाही.

अ) सचेतन ब) जीवनाभिमुख क) प्रेरणादायी ड) कंटाळवाणी

Option 4

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 प्रभावी व्याख्यानसाठी आवश्यक बाबी

Ans:

2 कथाकथन पद्धतीचे गुण

Ans:

3 शिक्षक एक चांगला नियोजक

Ans:

4 अभ्यासेतर कार्यक्रमांचे नियोजन

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 प्रभावी दिग्दर्शनासाठी आवश्यक बाबी लिहा.

Ans:

2 एक चांगला नियोजक म्हणून शिक्षकाला कोणत्या बाबींची आवश्यकता आहे

Ans:

3 चांगल्या शिक्षकाची गुणवैशिष्ट्ये

Ans:

4 शिक्षक -विद्यार्थी संबंध

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 समस्या निराकरण पद्धतीचे स्वरूप स्पष्ट करून तिच्या पायऱ्यांचे वर्णन करा.

Ans:

2 शिक्षक हा विद्यार्थ्यांचा मित्र, मार्गदर्शक व तत्ववेत्ता असतो हे विधान सोदाहरण स्पष्ट करा

Ans:
